

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Освітня програма	38860 Середня освіта (Мова і література (англійська))
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.05.2021 р.

Справа № 0469/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Демченко Олена Петрівна,
Коваленко Наталія Володимирівна,
Коренева Інна Миколаївна,
Лобода Дмитро Олександрович,
Носаченко Володимир Миколайович,
Огністий Андрій Володимирович,
Попович Анжеліка Станіславівна,
Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Носко Микола Олексійович. Стеченко Тетяна Олександрівна, декан філологічного факультету. – представник ЗВО,

Мацнєва Оксана Анатоліївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38860
Назва ОП	Середня освіта (Мова і література (англійська))
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.02 Мова і література (англійська)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

На титульному листі ОПП не зазначено її назву. Остання вказана лише у профілі ОПП – Середня освіта (Мова і література (англійська)). У назві не йдеться про «зарубіжну літературу», вказівка на яку є у професійній кваліфікації – «вчитель англійської мови і зарубіжної літератури». Такий підхід не узгоджується з наказом МОН України «Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) в системі підготовки педагогічних кадрів» в редакції від 17.04.2019 № 506. Згідно з п. 6 якого, особам, які здобули ВО за ступенем бакалавра, професійна кваліфікація присвоюється за спеціальностями (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією (спеціалізаціями). Очевидно, «зарубіжну літературу» варто закріпити у профілі ОПП як додаткову спеціалізацію, якщо вона відображена у професійній кваліфікації. Особливість, заявлена в ОПП, не відображає власне унікальності програми, скоріше є описом деяких її характеристик, які мають позначати будь-яку ОП – врахування сучасних наукових досліджень у галузі, наявність практичної підготовки. Навіть, те, що «окремі дисципліни програми викладаються іноземними мовами» навряд чи можна розглядати як особливість ОП «англійська мова та література».

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

У СО (с. 6) в контексті опису врахування пропозицій здобувачів надано покликання на опитування «студентів IV курсу за результатами проходження виробничої (педагогічної) практики <http://bit.ly/3qaO93c>», за яким відкривається «Анкета», а не результати опитування та їх аналіз. Виходячи з Протоколу опитування студентів щодо якості навчання, проведеного 20-25 січня 2021р. за допомогою google-form (file:///C:/Users/User/Downloads/opituvannya-schen-bakalavrat-anglyc-2021-pdf.pdf), воно не містило питань до здобувачів щодо цілей та ПРН, отже, висновок про залучення здобувачів до формулювання цілей та ПРН на ОПП однозначно зробити не можемо.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ІК в ОПП 2020 охоплює «...формування міжкультурної комунікативної та літературознавчої компетентностей учнів, ...». Про ці компетентності йдеться також у ФК1, ФК6, ПРН1, а також у ФК9 та ПРН15, однак вже в контексті діяльності не учня, а вчителя – «Здатність самостійно вдосконалювати власну професійно орієнтовану міжкультурну комунікативну компетентність, користуючись раціональними прийомами навчальної та розумової діяльності». Щодо учнів, мова, очевидно, має йти про формування у них відповідної предметної компетентності, а також ключової компетентності – здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами (відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016р. №988-р). В

частині «...виховання здобувачів загальної середньої освіти, ...» ІК в ОПП 2020 доцільно конкретизувати щодо рівня загальної середньої освіти, вказати на «базову середню освіту», оскільки, за бакалаврськими ОПП здійснюється підготовка вчителів саме для цього рівня. У СО та Звіті ЕГ вказано, що при розробці ОПП «були враховані результати спостережень за процесом підготовки вчителя англійської мови та літератури в Мюнхенському університеті Людвіга-Максиміліана (Німеччина)» (СО, с. 7), однак, що конкретно було враховано – не зазначено.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ФК5. «Здатність планувати, творчо конструювати, організовувати й реалізовувати освітній процес з іноземної мови та зарубіжної літератури з урахуванням особливостей ступеня навчання ..» потребує уточнення. Відповідно до ст. 4 Закону України «Про повну загальну середню освіту», варто оперувати терміном «рівень навчання», а також необхідно вказати відповідний рівень навчання – «базова середня освіта». ПРН6. «Спілкуватися англійською мовою усно й письмово з представниками вітчизняного та іноземного соціумів у побутовій, навчальній, професійній та суспільній сферах життя на рівні С1 (автономний) ...». Це означає, всі здобувачі-випускники цієї ОПП отримують/мають відповідний сертифікат? Інформації, яка б це підтверджувала ми не знайшли.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Всі ОК в ОПП поділені у два блоки – загальної та професійної підготовки. ОК10 «Логіка та основи критичного мислення» вміщена у другий блок. Виходячи з її змісту й того, що вона сприяє передусім у формуванні ЗК, вважаємо, її варто перенести у блок загальної підготовки, що однак не є критичним зауваженням. Формування ЗК2 «Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки для розвитку демократичного суспільства, використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України» забезпечується недостатньо. Виходячи з РП ОК8 Основи соціології та політології, лише кілька тем – Демократія як гуманістична цінність; Основні риси і ознаки демократії; Пряма та представницька демократії; Принцип розподілу влади – сприяють в її формуванні. Про «громадянські права й обов'язки, ... чинне законодавство України» ні в цій, ні в інших ОК не йдеться. Аналіз РП ОК03 «Валеологія та основи медичних знань» та ОК05 «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» засвідчив, що ці ОК не забезпечують формування ЗК, ФК та ПРН, проте, виходячи з інформації в РП, ці ОК формують значну частину компетентностей і ПРН.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Сумнівною є вказівка: в РП «Основи інформатики», що ця ОК забезпечує формування ПРН1 «Демонструвати знання фундаментальних принципів і закономірностей буття людини, природи й суспільства та застосовувати їх у професійній діяльності»; в РП «Методика викладання зарубіжної літератури», що ця ОК забезпечує формування практично всіх ЗК, ФК та ПРН. На вивчення значної частини обов'язкових ОК (ОК2 Основи інформатики; ОК5 Безпека життєдіяльності та цивільний захист; ОК6 Українознавство; ОК9 Вступ до спеціальності; ОК10 Логіка та основи критичного мислення; ОК11 Історія педагогіки та багато інших ОК) прямо відведено по 2 кредити. Інші ОК, на перший погляд, передбачають більше кредитів, але по семестрам – також фактично 2, наприклад: ОК12 Педагогіка – 4 кредити (II семестр – 2, III семестр – 2); ОК24 Історія зарубіжної літератури – 15 кредитів, вивчається у 2-7 семестрах, на кожний семестр – 2 кредити. ОК27 Курсова робота з методики навчання іноземних мов – також 2 кредити. У документах НУЧК прямо не зазначено мінімальний обсяг кредитів на вивчення однієї обов'язкової ОК. У Положенні про дисципліни вільного вибору (п. 2.2) зазначено, що обсяг вибіркової НД становить, як правило, не менше 3 кредитів ЄКТС. Наразі обсяг кредитів на обов'язкову ОК навряд чи може бути меншим, ніж на вибіркову НД. В частині розподілу кредитів на обов'язкові ОК ОПП вимагає перегляду. У Програмі кваліфікаційних екзаменів (с. 3), прикрпленої в системі Нацагенства, зазначено: «Замість складання одного з екзаменів студент може захищати кваліфікаційну (бакалаврську) роботу». В СЛС ОПП не передбачено ОК, яка б сприяла у підготовці здобувачів до проведення такого дослідження. ОК09 «Вступ до спеціальності» містить лише одне дотичне питання – «Мета науково-дослідницької роботи у ВНЗ. Написання курсових і кваліфікаційних (бакалаврських, дипломних, магістерських) робіт», одне з чотирьох питань Теми 5. Науково-дослідницька робота студентів. Організація самостійної роботи студентів у ВНЗ (4 год.) і не виконує зазначене завдання. (Термінологію варто привести у

відповідність до чинного законодавства про ВО, зокрема використовувати аббревіатуру – ЗВО, а не ВНЗ). З відсутністю зазначеної ОК можливо пов'язати утруднення як у написанні кваліфікації, так й у формуванні ПРН18 «Здійснювати теоретичне й емпіричне дослідження з фаху, застосовувати отримані знання для комплексного вирішення фахових завдань, формулювати висновки та рекомендації з предмету дослідження й презентувати його результати».

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

На вивчення зарубіжної літератури на ОПП відведено 19 кредитів (15 – Історія зарубіжної літератури та 4 – Методика викладання зарубіжної літератури), що не може забезпечити відповідну кваліфікацію – вчитель зарубіжної літератури, а також підготовку здобувачів до складання кваліфікаційного екзамену з фахової дисципліни – зарубіжна література та методика її викладання (як зазначено в «Програмі кваліфікаційних екзаменів»). При цьому на «Практичний курс другої іноземної мови (німецька)», яка не заявлена в назві ОПП, спеціальності чи спеціалізації, не виноситься на кваліфікаційний екзамен, відведено 16 кредитів.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Вибіркові дисципліни в ОПП 2020 формуються у 3 блоки – Дисципліни природничо-економічної та соціально-гуманітарної підготовки (12 кредитів); Дисципліни професійно-педагогічної та психологічної підготовки (26); Дисципліни літературознавчої та лінгвістичної підготовки (22). У цьому напрямку не спостерігається прогресивного розвитку програми. На ОПП 2017 передбачався такий самий підхід, який наразі не узгоджується з Положенням про дисципліни вільного вибору у НУЧК 2019 зі змінами у 2020, згідно з п.2.4 якого, «Вибіркова частина робочого навчального плану формується шляхом включення навчальних курсів із загального переліку дисциплін вільного вибору ...». В ОПП 2017 було закріплено переліки ВД. Їх аналіз дає підстави говорити про деяке змістовне дублювання дисциплін, які пропонувалися до вибору, наприклад, Історія української культури/ Українська культура в сучасному світі. У Звіті ЕГ (с. 7) зазначено: «З каталогом вибірових навчальних дисциплін здобувач може ознайомитись у вільному доступі на сайті філологічного факультету (<http://philology-chernihiv.com.ua/disciplines.html>). За цим покликанням викладено Витяг з протоколу засідання вченої ради філфаку від 18.02.2021 про затвердження списку ВД на 2021-2022 н.р., тобто, йдеться про наступний після акредитації рік. У цьому списку ВД також формуються у блоки: ВД загального циклу підготовки, до яких віднесено і такі НД, як: Аналіз літературного твору/ Актуальні методи сучасної лінгвістики тощо; ВД професійного циклу підготовки, що фактично містять лише НД літературознавчої та лінгвістичної підготовки, як: Теоретична граматики/ Історія англійської мови тощо. Окремо пропонуються спецкурси соціально-гуманітарного спрямування, які практично повністю відтворюють відповідний перелік в ОПП 2017. Поряд із цими переліками є презентація для здобувачів щодо кількості кредитів на ВД для кожного року, де на слайді 2 для 2-го курсу на ВД загальної підготовки відведено по 2 кредити, що не відповідає Положенню про дисципліни вільного вибору. У п. 2.2 документу зазначено, що обсяг вибіркової НД становить, як правило, не менше 3 кредити ЄКТС. За результатами опитування студентів щодо якості навчання, проведеного 20-25 січня 2021р. за допомогою google-form (<file:///C:/Users/User/Downloads/opituvannya-schen-bakalavrat-anglyc-2021-pdf.pdf>), на запитання «Які дисципліни Вас не влаштовують? Які б дисципліни Ви хотіли б опанувати?» респонденти відповіли, що їм не подобаються НД не проф. спрямування, типу біосферології, релігієзнавства, БЖД і.т.п. Проте, БЖД залишена на ОПП як обов'язкова ОК, а релігієзнавство – як ВД. Студенти вказали і на те, що їм не подобається, що на 3 курсі є НД «Лінгвокраїнознавство», а на 4 – «Країнознавство», зміст яких майже не відрізняється (це ВД). Ці ВД пропонуються і на 2021-2022 н.р. Наразі виникає питання – чи вільно студенти обирали ці дисципліни та чи враховується/ наскільки враховується думка здобувачів на ОПП під час формування СЛС та переліку ВД.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практики проводяться на ОПП логічно та послідовно – від навчальної (у 4 та 5 семестрах) до виробничої (педагогічної) (у 6 та 7). На них відведено загалом достатній обсяг кредитів – 10 та 20 відповідно. Аналіз відповідних робочих програм виявив наступне. Всі РП необхідно переглянути й уточнити їх зміст, відповідну інформацію. Так, незалежно від виду практики, в усіх РП (Навчальна практика (4 семестр 2 курс; 5 семестр 3 курс; Виробнича (педагогічна) (6 семестр 3 курс) в ОПИСі ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ вказано: «Обсяг навчальної дисципліни (денна форма / заочна форма). Статус навчальної дисципліни: нормативна. Рік підготовки: 4, Семестр: 5. Кількість кредитів ЄКТС: 2. Загальна кількість годин: 60». Лише щодо виробничої (педагогічної) практики у 7 семестрі 4 курс зазначено: «Рік підготовки: 4 Семестр: 7. Кількість кредитів ЄКТС: 5. Загальна кількість годин: 150». Таким чином, три види практики по 2 кредити та 1 вид – 5 кредитів, загалом 11, а не 30, як заявлено в ОПП. Жодним чином не втручаючись у сферу автономії ЗВО, хочемо вказати: у РП навчальної практики (с. 22) зокрема зазначено, що бакалавр повинен уміти складати тематичні і поурочні плани виховної роботи; моделювати, проектувати і конструювати виховні заняття; раціонально розподіляти час між структурними і логічними частинами виховного заняття; володіти основними прийомами роботи з схематичною наочністю, навчальною літературою; технологією проведення виховних заходів різного типу і виду. Виникає запитання – про які саме виховні заняття йдеться. Якщо йдеться про навчальні заняття – уроки, варто використовувати відповідний термін. Тим більше, що далі у контексті опису змісту навчально-методичної роботи студента під час практики укладачі оперують терміном «урок», а позакласної роботи – «виховний захід». Вважаємо, варто уточнити також завдання практики, так передбачено, що студенти «відвідують усі залікові уроки та виховні заходи студентів-практикантів, які проходять практику у тому ж навчальному закладі, беруть участь в їхньому обговоренні», однак, безпосередньо проведення уроків практикантами не передбачено, та й на перевірку методисту подається «2 розгорнуті план-конспекти виховних заходів», а плани-конспекти уроків – ні. Програма та структура практики охоплює 2 змістовні модулі (с. 28) – Спостереження за навчально-виховним процесом в основній школі; Виховна робота в основній школі; однак, обидва зосереджені на виховній роботі. У контексті розподілу балів за результатами практики оцінюється «проведення позакласного заходу» (не уроку, не виховного заходу). Навчальна практика, на відміну від виробничої, може і не передбачати проведення

уроків та виховних заходів, а лише спостереження здобувачів, наразі зміст РП навчальної практики варто переглянути та узгодити. Наявні РП не дають зрозумілої інформації для здобувачів та інших стейкхолдерів.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

До 2.5. В РП Виробничої практики (с. 6) також йдеться про складання конспектів (сценаріїв) виховних заходів, а про плани-коспекти уроків, як і про календарно-тематичне планування, не йдеться. У контексті опису Основного змісту практики (с. 9) вказується зокрема на проведення уроків у 5-11 класах, проте, на бакалаврському рівні передбачена підготовка вчителів для базової середньої освіти (5-9 класи). В РП Виробничої практики передбачено проведення лише 1 уроку з англійської мови, про уроки зарубіжної літератури не йдеться, що значно ускладнює формування практичних умінь/навичок вчителя як англійської мови, так і зарубіжної літератури.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

За результатами опитування студентів щодо якості навчання, проведеного 20-25 січня 2021р. за допомогою google-form (file:///C:/Users/User/Downloads/opituvannya-schen-bakalavrat-anglyc-2021-pdf.pdf), на запитання «Які дисципліни Вас не влаштовують? Які б дисципліни Ви хотіли б опанувати?» респонденти відповіли, що їм не подобається те, що не вистачає часу саме на вивчення англійської, через те що деякі дисципліни потребують багато часу і уваги. Це може вказувати на перевантаженість студентів.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

В ОПП (5. Викладання та навчання) серед основних підходів вказано і на рівневий підхід. Потребує уточнення сутність цього підходу – про які рівні наразі йдеться? Якщо про рівні – А1 – С2, очевидно, варто пояснити, як цей підхід реалізується в освітньому процесі на ОПП. Зокрема з огляду на необхідність забезпечення ПРН6. «Спілкуватися англійською мовою усно й письмово з представниками вітчизняного та іншомовного соціумів у побутовій, навчальній, професійній та суспільній сферах життя на рівні С1 (автономний) ...».

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

На офіційному веб-сайті ЗВО на сторінці кафедри педагогіки та методики викладання інмов відсутні РП та силабуси частини обов'язкових ОК. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУЧК (п. 2.6), робоча навчальна програма дисципліни має охоплювати у тому числі структуру курсу, що включає тематичний план. У робочих програмах для цієї ОПП тематичний план як такий переважно відсутній, а те, що викладено в РП – мало інформативно, оскільки, викладено лише загальні переліки тем без визначення відповідних питань. Жодною мірою не втручаючись у сферу автономії ЗВО, хочемо однак, вказати, що відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у НУЧК, ні в у Навчальній програмі, ні в Робочій навчальній програмі, ні в силабусі прямо не передбачено виклад планів семінарів та самостійної роботи. Лише у п. 4.5 та 4.6 цього Положення зазначено, що Перелік тем практичних та семінарських занять відповідно визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Можливо, у зв'язку з цим, значна частина РП (Українознавство; Основи інформатики; Стилїстика сучасної англійської мови; Практична фонетика англійської мови; Практична граматики англійської мови; Методика викладання зарубіжної літератури тощо) не містить планів практичних/семінарських занять та не деталізує питання, які виносяться на самостійну роботу, а тим більше, питання/ завдання, які уможливають проведення самоконтролю з боку студента, як це передбачено п. 4.10.4 Положення про організацію освітнього процесу у НУЧК.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Склад робочої групи, у тому числі гарант, ОПП 2020 (О. А. Мацнева (гарант), О. В. Бирюк, С. М. Гергуль) інший, ніж в ОПП 2017 (О. О. Борисов (гарант), Н. В. Деркач, О. Г. Васильєва). Пояснення цьому ми не знайшли ні у Відомостях СО, ні у Звіті ЕГ.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

У Звіті ЕГ (с. 21) зазначено: «Слабка обізнаність викладачів та здобувачів, щодо виникнення надзвичайних ситуацій, є необхідність в проведенні додаткових занять з безпеки життєдіяльності». Не втручаючись у сферу автономії ЗВО, разом з тим, рекомендуємо розглянути доцільність моніторингу організації процесу вивчення відповідної ОК05 «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» з метою визначення ефективності такої організації, а також вжити заходи з підвищення її результативності.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

На сайті філологічного факультету НУЧК пропонується анкета для роботодавців щодо оцінювання якості ОП. Результатів опитування не викладено.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Узгодити назву ОПП та професійну кваліфікацію, що надається здобувачам. Компетентності, визначені в ОПП, привести у відповідність до законодавства, зокрема, в частині відповідної термінології – використовувати терміни «рівень навчання», «базова середня освіта». Позицію «Придатність до працевлаштування» узгодити з положеннями Професійного стандарту вчителя, затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736. Більш чітко визначити особливості ОПП. Залучити здобувачів до визначення цілей та ПРН, проводити відповідні опитування та оприлюднювати їх результати на веб-сайті НУЧК. Під час перегляду ОПП, зокрема перегляду ЗК, ФК та ПРН, врахувати положення Професійного стандарту вчителя («4. Загальні компетентності», «5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей, що входять до них»), затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Переглянути перелік обов'язкових ОК з огляду на необхідність забезпечення усіх ЗК, ФК та ПРН. Розглянути можливість і доцільність визначення обсягу часу для вивчення однієї обов'язкової ОК – мінімум 3 кредити. Розглянути можливість формування загального для усіх ОП у НУЧК переліку вибіркового НД. Регулярно проводити опитування/анкетування здобувачів щодо переліків обов'язкових ОК та вибіркового НД та враховувати відповідні результати для удосконалення ОПП. Переглянути програми навчальної та виробничої (педагогічної) практик з урахуванням зауважень. Передбачити врегулювання проходження практик у дистанційному форматі.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Мотивувати і стимулювати здобувачів на ОПП до участі у неформальній освіті, зокрема шляхом зарахування результатів, набутих у ній, під час вивчення різних НД.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Розглянути можливість розширення змісту й обсягу робочих програм та силабусів з метою надання здобувачам більш повної та зрозумілої інформації щодо цілей і змісту навчання. Систематично оновлювати зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, зокрема оновлювати літературу, рекомендовану у РП, Силабусах. Систематично проводити опитування здобувачів ВО щодо ступеня їх задоволеності методами навчання і викладання за даною ОПП, враховувати їх думку у процесі удосконалення ОПП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Забезпечити здобувачів ВО доступною та зрозумілою інформацією щодо порядку і критеріїв оцінювання у межах кожного ОК. Викладати конкретизовані критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності в робочих програмах та силабусах усіх навчальних дисциплін на ОПП.

Критерій 6. Людські ресурси

Мотивувати і стимулювати НПП до участі в програмах / заходах міжнародної академічної мобільності, Міжнародних та всеукраїнських конференціях, конкурсах, симпозіумах, публікацій у провідних закордонних та вітчизняних

наукометричних виданнях. Оприлюднювати на офіційному веб-сайті ЗВО щорічні рейтинги НПП та кафедр.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Проводити опитування здобувачів та НПП щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань, проводити відповідну роз'яснювальну, профілактичну роботу. Уповноваженим особам у ЗВО промоніторити організацію процесу вивчення ОКО5 «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» з метою визначення ефективності такої організації, а також вжити заходи з підвищення її результативності.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Забезпечувати конструктивну взаємодію з усіма категоріями стейкхолдерів щодо перегляду ОПП. Результати опитування/анкетування роботодавців та відповідний аналіз викладати на веб-сайті НУЧК.

Критерій 9. Прозорість та публічність

У Проекті ОПП 2021 врахувати положення Професійного стандарту вчителя.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА